

Ξένες προσασίες και «εκβιασμοί»

Μύθοι και πραγματικότητες για την Ελλάδα και την Ευρώπη

Μα τι γίνεται τέλος πάντων, η Ευρώπη δεν έχει να ασχοληθεί με τίποτα άλλο παρά να «εκβιάζει» συνεχώς την Ελλάδα; Γιατί ακούγοντας κάποια βραδινά δελτία ειδήσεων και διαβάζοντας ορισμένα έντυπα ευκόλως διαμορφώνεις την άποψη ότι η ΕΕ και οι χώρες που τη συγκροτούν (με επικεφαλής τη Γερμανία βεβαίως) δεν κάνουν τίποτα άλλο παρά να σχεδιάζουν «εκβιασμούς» σε βάρος της χώρας.

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

«Ή, τουλάχιστον, έτσι θέλουμε να βλέπουμε ή να ερμηνεύουμε στιδήποτε λέγει η Ευρώπη για την Ελλάδα. Αλλά δεν σημαίνει φυσικά ότι είναι έτσι. Γιατί είναι εντελώς δύσκολο έως παράλογο να δεχθεί κάποιος ότι συνιστά εκβιασμό αυτό που είπε ο κ. Γιούνκερ (Πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου, πρόεδρος του Eurogroup και μάλλον φιλέλληνας σύμφωνα με τον απλόκο ορισμό κατάταξης των ξένων) ότι εάν οι πολιτικές δυνάμεις της Ελλάδας αποφασίσουν να αποχωρήσουν από το πρόγραμμα διάσωσης τότε θα αποχωρήσει και η Ευρώπη. Το αυτονόητο είπε ο άνθρωπος. Δηλαδή τι θέλουμε να κάνει η Ευρώπη, να επιβάλει το πρόγραμμα (πώς;) αν οι πολιτικές δυνάμεις δεν το θέλουν; Σε τι έγκειται λοιπόν ο εκβιασμός;

Επιπλέον, όταν ο γερμανός αντικυβερνητικός και υπουργός Οικονομικών κ. Ρέσλερ λέει ότι η Ελλάδα δεν έχει υλοποιήσει δεσμεύσεις που ανέλαβε μέσα στα προκαθορισμένα χρονικά όρια, η απάντηση δεν μπορεί να είναι «τα λέγει αυτά για προεκλογικούς λόγους» - άλλωστε αυτό ελάχιστα ενδιαφέρει. Αυτό που ενδιαφέρει είναι εάν ο ισχυρισμός του ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα ή όχι. Επ' αυτού υπάρχει απάντηση; Βεβαίως σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να γίνεται αναφορά στην καταγωγή του - από

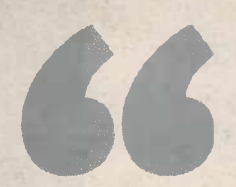
το Βιετνάμ - προκειμένου (δήθεν) να υπονομευθεί η αξία του επιχειρηματίου του. Αν όχι τίποτα άλλο, το ότι κατάγεται από ασιατική χώρα και έχει ανέβει στο πολιτικό αυτό αξίωμα συνιστά θρίαμβο της δημοκρατίας και της «ανοιχτής κοινωνίας». Στην Ελλάδα θα μπορούσε να συμβεί κάτι παρόμοιο;

Τρίτον, θεωρούμε απαράδεκτες παρεμβάσεις και προσβολή των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων στιδήποτε σχεδόν λέγεται από ευρωπαίους πολιτικούς και θεσμικούς ηγέτες για τα πολιτικά μας πράγματα. Και εδώ έχουμε επιλεκτική και εξόχως αντιφατική ευαισθησία. Γιατί όταν οι θεωρούμενες «επεμβάσεις» λαμβάνουν τη μορφή επιδοτήσεων, κορηγήσεων και δανείων είναι απολύτως ευπρόσδεκτες. Δεν μας ενοχλούν καθόλου. Το αντίθετο. Και λογικό. Όταν όμως αγγίζουν ενδεχομένως κακώς κείμενα της πολιτικής μας ζωής, εκεί ξυπνά μέσα μας ο «ηρωικός Έλληνας» που δεν σπκώνει μύγα στο σπαθί του. Εκεί διερωτώμεθα «ποιος είναι ο Σόμπλε» ή ο οποιοσδήποτε άλλος που μπορεί να μιλά για την Ελλάδα. Αγακτούμε γι' αυτά που λέει, αλλά δεν αγανακτούμε για το ότι εδώ και χρόνια, π.χ., δεν μπορούμε να οργανώσουμε μια αξιοπρεπή φοροεισπρακτική υπηρεσία ή να καταπολεμήσουμε τη διαφθορά.

Σε μια βαθύτερα πολιτικά ενοποιούμενη Ευρώπη και με διευρυνόμενο εξευρωπαϊσμό των εθνικών πολιτικών συστημάτων και διαδικασιών, αυτού του είδους τη διεθνική πολιτική ώσμωση πρέπει να την αποδεχθούμε ως αναπόφευκτη συνέπεια. Η κ. Μέρκελ, π.χ., παρεμβαίνει ενεργά στη γαλλική προεκλογική εκστρατεία υπέρ του κ. Σαρκοζί και αυτό δεν ενοχλεί κανέναν. Αυτό άλλωστε σημαίνει και συνεπάγεται η Πολιτική Ένωση, χωρίς ωστόσο αυτό να οδηγεί στην αλλοίωση της πολιτιστικής ταυτότητας της κάθε χώρας («ενόπτητα στην ποικιλομορ-

Υπάρχει ΝΑ Α... ζουσημέτα
Ευρωπαϊκή

Δεν έχουμε να μορφώσουμε σχέση με το ευρωπαϊκό αίμα.

Η Ελλάδα από τη σύστασή της ως ανεξάρτητου κράτους μέχρι τη μεταπολίτευση υπέφερε από το καθεστώς των «προστάτιδων δυνάμεων», που εν πολλοίς και εμείς συμβάλαμε στη συντήρηση και διατήρησή του

φία» είναι το σύνθημα της Ένωσης). Εκτός βέβαια εάν παραμένουμε προσκολλημένοι στο σύνδρομο του Καραγκιόζη ως αρχαιολογικού εθνικού μας ήρωα. Ορθώς φυσικά μας ενοχλούν ορισμένα άστοχα ή κυδαία στερεότυπα που αναπαράγονται για τη χώρα μας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Και τα καταδικάζουμε. Αλλά φυσικά εμείς συνεχίζουμε ακάθεκτα να παράγουμε τα δικά μας στερεότυπα με το να παρουσιάζουμε, μεταξύ άλλων, την κ. Μέρκελ με στολή Ναζί, προσβάλλοντας βάνουσα την ευαισθησία άλλης χώρας. Και βεβαίως αποφεύγουμε να πούμε ευχαριστώ στους Γερμανούς που μας συμπαρίστανται.

Η Ελλάδα από τη σύστασή της ως ανεξάρτητου κράτους μέχρι τη μεταπολίτευση υπέφερε από το καθεστώς των «προστάτιδων δυνάμεων», που εν πολλοίς και εμείς συμβάλαμε στη συντήρηση και διατήρησή του. Τα αμέσως μεταπολεμικά χρόνια, η αναφορά στον «ξένο δάκτυλο» είχε καταστεί παροιμιώδης εξήγηση για ό,τι στραβό συνέβαινε στη χώρα. Η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση υποτίθεται ότι ακύρωσε αυτά τη σύνδρομο. Η λογική της συμμετοχής στην ΕΕ σημαίνει ότι αποδεχόμαστε τη διαλεκτική της βαθύτερης ώσμωσης σε οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό επίπεδο γιατί έτσι τελικά μεγιστοποιούμε οφέλη, ρόλο, δύναμη. Γιατί έτσι οικοδομούμε την Ευρωπαϊκή πολιτική Ένωση. Ολα τα άλλα περί «επεμβάσεων» κ.λπ. ανήκουν σε άλλη εποχή και σε άλλη νοοτροπία. Από εκεί και πέρα, αυτονόητο είναι ότι η κριτική πράξεις, παραλείψεων, πολιτικών κ.λπ. είναι η επιβεβλημένη προσέγγιση της ευρωπαϊκής πραγματικότητας ως προϋπόθεση για την εμβάθυνση ενοποίησης και δημοκρατίας. Μπορούμε να αποδεχθούμε αυτή τη λογική;

Ο Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών και μέλος του ΔΣ του ΕΛΙΑΜΕΠ

ΠΡΟΒΟΛΕΙΣ

Τα μάρμαρα

Η Ελλάδα είναι τα μάρμαρα. Κλισέ ή όχι, το χρησιμοποιούν εξίσου το ΠΑΜΕ (που κρεμάει κάθε τόσο τα ωραία πανό του στην Ακρόπολη) όσο και οι γελοιογράφοι όλου του κόσμου. Το χρησιμοποιούν και οι αδελφοί Αδωνίς και Λεωνίδας Γεωργιάδης και ο Ντανιέλ Κον-Μπεντίτ. Με άλλα λόγια, έστω και από διαφορετική οπτική γωνία, η σημερινή Ελλάδα υποκαθιστά το έλλειμμα

ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΚΑΝΕΛΛΗ

της σύγχρονης παρουσίας της διά της προσφυγής στην κλασική αρχαιότητα. Θα πείτε ότι η νεότερη Ελλάδα κάπως έτσι συγκροτήθηκε ως έθνος: μια εθνική ενότητα φτιάχτηκε γύρω από τα μάρμαρα - κι αυτό ήταν αρκετό για να φουντώσει ένα τεράστιο φιλελληνικό κίνημα. Οι πρόγονοι των σημερινών Γερμανών είχαν συμβάλει καθοριστικά στη δημιουργία του νέου ελληνικού εθνικού κράτους. Και μαζί με πολλά άλλα, κληροδότησαν στην ανθρωπότητα τον νεοκλασικό αρχιτεκτονικό ρυθμό, για να παραπέμψει στην αρχαιότητα, καθώς και την έκδοση αναφοράς των κλασικών της αρχαιότητας στις περιφημες εκδόσεις της Λειψίας. Οι Ευρωπαίοι ανάστησαν τα μάρμαρα.

Δυστυχώς για μας, σε πολλές περιπτώσεις καθήσαμε πάνω στα μάρμαρα. Κλωσώνας τα, όμως, και αναπαράγοντας το κλισέ της σπουδαίας καταγωγής, απλώς υποτιμήσαμε τις σημερινές δυνατότητές μας. Ευτυχώς για μας, το brand της κλασικής αρχαιότητας συνεχίζει να είναι το πιο αναγνωρίσιμο σήμα της σύγχρονης Ελλάδας στον κόσμο. Που σημαίνει ότι, σε πολύ μεγάλο βαθμό, μας σώζουν οι αρχαίοι - διότι αν περιμέναμε να σωθούμε μόνοι μας...

ΑΝΟΡΘΟΔΟΞΑ

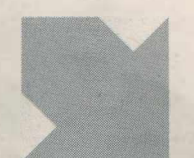
Το σύνδρομο του τιμωρημένου μαθητή

Είτε δεν κάνουμε τη χάρη στον κ. Σόμπλε, ο οποίος ευγενικά μας πρότεινε να του αδειάζουμε με ψιλά πηδηματάκια τη γωνιά, είτε την κάνουμε και επιχειρήσουμε τη μεγάλη βουτιά στα βαθιά μιας ανεξαρτησίας υπερήφανης και ατίθασης όσο η ισοτιμία της δραχμής που θα τη συνοδεύει, η σχέση μας με την υπόλοιπη Ευρώπη βρίσκεται σε οριακό σημείο. Αν μερικές δεκαετίες πριν η είσοδος της Ελλάδας στην ευρωπαϊκή οικογένεια αντιμετωπιζόταν, λίγο ως πολύ, ως η καλύτερη θεραπεία ενός κράτους με ειδικές ανάγκες, σήμερα η παραμονή της Ελλάδας στην Ευρώπη βιώνεται με όρους ενοχής και τιμωρίας. Κι αυτό όχι

ΤΟΥ ΤΑΚΗ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

μόνο από όσους θέλουν να της γυρίσουν την πλάτη, αλλά και από αυτούς που εξακολουθούν να πιστεύουν, και να υποστηρίζουν, πως η απομόνωσή της θα είναι συνώνυμη με την καταστροφή. Ας αφήσουμε κατά μέρος τις ευθύνες της ίδιας της Ευρώπης - αν μπορούμε να μιλήσουμε για «μία» Ευρώπη η οποία έχει ενιαία πολιτική και στόχους. Είναι πολλές και μεγάλες και πιστεύω ότι η μεγαλύτερη είναι ότι όταν ξέσπασε η ελληνική κρίση πίστεψαν πως θα μπορούσαν να την απομονώσουν από το υπόλοιπο σώμα και, μαζί με το χοιροστάσιο του Νότου, θα την αντιμετωπίσουν ως εξαίρεση στη λειτουργία ενός οργανισμού που κατά τα άλλα ήταν απολύτως υγιής. Όταν μιλάμε για πολιτικό έλλειμμα στην Ευρώπη, αυτό ακριβώς εννοούμε. Πίστεψαν πως το πείραμα της Ένωσης ήταν μονόδρομος στρωμένος με συναντήσεις

Η πολιτική Ευρώπη, στο έλεος των ψευδοσθησών της, αποδείχθηκε ανέτοιμη

κορυφής και συνθήκες. Η ιστορική τους μνήμη αποδείχθηκε ρηχή. Παραγνώρισαν το ότι στην Ιστορία κανένα μεγάλο πολιτικό οικοδόμημα δεν χτίστηκε χωρίς να αντιμετωπίσει εσωτερικές κρίσεις. Η πολιτική Ευρώπη, στο έλεος των ψευδοσθησών της, αποδείχθηκε ανέτοιμη.

Απ' αυτή την άποψη, η τρουμένων όλων των δυνατών αναλογιών εννοείται, η κυβέρνηση Παπανδρέου αποδείχθηκε αντάξια της ευρωπαϊκής πολιτικής τάξης. Εντελώς ανέτοιμη να αντιμετωπίσει μια κρίση που συμπαρέσυρε όχι μόνο τα επιτόκια δανεισμού αλλά και ολόκληρη τη δομή της ελληνικής κοινωνίας, δεν είχε τη δυνατότητα ούτε να προτείνει τις δικές της λύσεις, ούτε, εννοείται, και να διαπραγματευθεί. Εβαζε μεγαλοπρεπείς υπογραφές κάτω από όλα τα χαρτιά που της έριχναν μπροστά στη μύτη της, γνωρίζοντας εκ των προτέρων

πως δεν έχει ούτε το σθένος ούτε τα μέσα για να εφαρμόσει το παραμικρό. Όταν συνομιλούσε με τους εταίρους αναφερόταν στους δύστροπους ψηφοφόρους της. Όταν συνομιλούσε με τους ψηφοφόρους της αναφερόταν στους ανάγλυτους και αναισθητους δανειστές της.

Όσοι από εμάς εξακολουθούμε να πιστεύουμε πως η Ελλάδα είναι ευρωπαϊκή χώρα, όσοι από εμάς εξακολουθούμε να πιστεύουμε πως το ευρωπαϊκό πείραμα, παρά το προβληματικό του παρόν, έχει μέλλον, οφείλουμε να αντιστρέψουμε αυτήν ακριβώς τη σχέση. Οφείλουμε να ξεπεράσουμε το σύνδρομο του τιμωρημένου μαθητή. Υπάρχουν οι πολιτικές δυνάμεις που μπορούν να το επιτύχουν; Ή μήπως κι αυτές οι εκλογές θα μας βυθίσουν ακόμη πιο βαθιά στα συμπλέγματα της αδυναμίας μας;